

Sp. zn.	3836/2021/VOP/JŠ	Vážená paní Jana Hlavatá referentka Úřad městské části Praha–Dolní Měcholupy Dolnoměcholupská 168/37 111 01 Praha 10
Č. j.	KVOP-52251/2021	
Datum	20. prosince 2021	

Vážená paní Hlavatá,

rád bych reagoval na Váš dotaz týkající se způsobu výpočtu místního poplatku za užívání veřejného prostranství. Dotazujete se, zda je třeba zpoplatnit každý jednotlivý započatý m² záboru veřejného prostranství, nebo vycházet z reálné výměry záboru a na celé m² zaokrouhlit jen „poslední“ započatý m².

Je mi známo, že jste o nastíněné otázce hovořila s pověřeným právníkem Kanceláře veřejného ochránce práv Mgr. Janem Ščučkou. Pověřený právník Vám tlumočil poznatky z praxe, která se jeví jako nejednotná. Rozhodl jsem se proto zaměřit se na Vaši otázku blíže.

Zákon, soudní judikatura i odborná literatura se k výpočtu místního poplatku za užívání veřejného prostranství vyjadřují jen omezeně. Dalo by se však při odpovědi na uvedenou otázku vycházet z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. října 2006, č. j. 5 Afs 101/2005-49¹, který řešil obdobný případ, s jakým jste se na mě obrátila.

V případě rozhodovaném Nejvyšším správním soudem správce poplatku zpoplatnil zábor veřejného prostranství dvou kusů velkoplošného reklamního zařízení. Krajský soud zrušil platební výměr správce poplatku, neboť měl za to, že při výpočtu poplatku nepostupoval správně. Podle krajského soudu se poplatek vypočte tak, že se užívaná plocha veřejného prostranství zaokrouhlí na celé m² směrem nahoru a vynásobí se sazbou stanovenou v obecně závazné vyhlášce. Užívaná plocha veřejného prostranství přitom představuje **půdorys tělesa umístěného na veřejném prostranství**. Půdorys takového tělesa se zjistí **spuštěním kolmic z jeho obvodu kolmo k zemi a vypočte se jeho plocha**.

Správce daně měl naopak za to, že pro určení počtu m², z nichž je poplatek za užívání veřejného prostranství vypočítáván, není rozhodující výměra užívané plochy, ale počet m² (v podobě čtverců o straně 1 m) užívaného veřejného prostranství, a to i započatých. Půdorys tělesa se promítne na plochu zemského povrchu a poté správce daně vypočte, **kolik čtverců o straně jeden metr tento půdorys zabírá**. Jinými slovy, **jaké nejmenší množství čtverců o straně jeden metr musí být vedle sebe libovolně položeno, aby byl půdorys tělesa uvnitř těchto čtverců**.

1 Rozsudek Nejvyššího správního soudu naleznete pod tímto odkazem:
http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2005/0101_5Afs_0500049A_prevedeno.pdf.

Nejvyšší správní soud odmítl výklad správce poplatku. Připomněl, že m^2 je plošná měrná jednotka, která vyjadřuje plochu pozemku. Při výpočtu poplatku je tak třeba vycházet z obsahu půdorysu promítnutého na zemský povrch.

Nejvyšší správní soud podle mého názoru zvolil správnou cestu, byť odůvodnění rozsudku je velmi stručné. Domnívám se, že cesta nastíněná správcem poplatku není udržitelná. Mám za to, že m^2 nemusí nutně znamenat obrazec v podobě čtverce se stranou dlouhou 1 m. Skutečnost, že obrazec má obsah $1 m^2$, pouze znamená, že jeho obsah odpovídá obsahu obrazce v podobě čtverce se stranou dlouhou 1 m. Reálně však jeho tvar může mít zcela jinou podobu. Navíc vypočítávat základ pro výpočet poplatku jako skládání čtverců přes těleso tvořící zábor veřejného prostranství, by vedlo k nepřipustnému navýšení poplatkové povinnosti jednotlivce.

Ve veřejném právu totiž platí výkladový princip *in dubio mitius*. To znamená, že pokud při interpretaci zákona dojdeme ke dvěma rovnocenným výkladům, měli bychom se přiklonit k tomu výkladu, který je příznivější pro adresáta veřejné správy (v tomto případě pro poplatníka). Podle výkladu Nejvyššího správního soudu se přitom zaokrouhluje na celé $1 m^2$ pouze jednou – v případě obsahu plochy $5,3 m^2$ bude základ pro výpočet poplatku $6 m^2$. U druhého možného výkladu se však zaokrouhluje za celé m^2 každý byť i započatý „čtverec s délkou hrany 1 m“. Výklad zastávaný Nejvyšším správním soudem tak bude pro poplatníky mnohem příznivější a bude se ve většině případů více přibližovat reálnému záboru veřejného prostranství.

Vážená paní Hlavatá, ve Vámi nastíněném případě bych se tedy přiklonil k variantě zpoplatnit skutečný rozsah záboru veřejného prostranství $3 m^2$ (jedná-li se o objekt s rozměry 5 m x 0,6 m).

S pozdravem

JUDr. Stanislav Křeček v. r.
veřejný ochránce práv
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)